

Een belangrijk aspect in het beheer en de ontwikkeling van winkelcentra is de ondersteunende rol van onderzoek. Als onderzoeksinstrument is het Distributieplanologisch Informatiesysteem (DIS) van de Kamers van Koophandel en Fabrieken in Nederland hierbij van groot belang. Niet alleen het databestand van het DIS, ook het aantal toepassingsmogelijkheden en het aantal gebruikers groeit met de dag.

S. MULDER *

De geschiedenis van het DIS begint met het besluit van de regering in 1983 om geen expliciete richtlijnen meer vast te stellen voor de omvang en inhoud van het distributieplanologisch onderzoek (d.p.o.). Omvang en inhoud van het onderzoek kon beter door betrokkenen op lokaal en regionaal niveau worden beoordeeld. Omdat dit om een effectieve en efficiënte informatievoorziening vraagt, werd besloten tot het ontwikkelen van een informatiesysteem met basisgegevens van winkelvoorzieningen, waarmee knelpunten en ontwikkelingen in de tijd kunnen worden geschetst. Nadat de technische haalbaarheid was bekeken middels een proefproject in Beverwijk, werd het DIS gekoppeld aan het Handelsregisterbestand van de Kamers van Koophandel in Nederland. Deze vormt hiervoor een belangrijke mutatiebron. Voor de inhoudsbepaling van het DIS werd een marktonderzoek gehouden, waaruit een grote behoefte aan DIS-gegevens en met name aan een betrouwbare verkoopvloeroppervlakte-maat naar voren kwam.

Ondersteuning

Met het DIS is niet beoogd d.p.o. te vervangen. De ontwikkelingen in de distributieve structuur zijn zeker de laatste tijd van dien aard, dat niet altijd met een DIS-inventarisatie kan worden volstaan. Met behulp van het DIS kunnen aan de aanbodzijde knelpunten en verschuivingen in de verzorgingsstructuur worden gesignaleerd. Naast ondersteuning van het d.p.o. is het DIS nader opgezet voor onderbouwing van streek- en bestemmingsplannen, voor marktstrategisch onderzoek voor ondernemingen of branche-organisaties, voor het oplossen van bereikbaarheidsproblemen en andere verkeers- en vervoersvraagstukken en voor fundamenteel onderzoek naar de ruimtelijke en economische dynamiek in de (detail)handel.

Het DIS is nu een nagenoeg landelijk dekend informatiesysteem. De gekozen opzet voor de organisatie en beheer van het DIS heeft tot gevolg gehad, dat het DIS in de regio's van de Kamers afzonderlijk is opgebouwd, waarbij ter wille van de uniformiteit volgens eenduidige richtlijnen en instructies te werk is gegaan. Op dit moment (mei 1989) is het DIS in 27 Kamerregio's beschikbaar en omvat in totaal ca. 80.000 winkelvestigingen. Dit aantal zal eind dit jaar toenemen tot ca. 100.000.

Het gebruik van het DIS vindt voornamelijk plaats ten behoeve van beleidsondersteunend onderzoek van overheden in het

DIS: onmisbare bron bij winkelonderzoek

kader van herstructureringsplannen, nieuwbouwplanning en het perifere detailhandelsbeleid. Meer dan de helft van de DIS-gebruikers behoort tot de overheids- en onderzoeksector. In toenemende mate begint het bedrijfsleven de waarde van DIS te ontdekken voor vestigingsplaatsonderzoek en concurrentiepositiebepaling. Met name voor projectontwikkelaars, vastgoedbeheerders, grootwinkelbedrijven, bankbedrijven en makelaars worden met de fijnmazige branchegegevens (130 detailhandelsbranches!) en de v.v.o. van winkels tal van overzichten en tellingen gemaakt. Het DIS wordt twee keer per jaar geactualiseerd op basis van het Handelsregister en veldwaarneming van nieuwe, verplaatste ondernemingen. Daardoor is het voor de DIS-gebruikers mogelijk de structuur- en branche-ontwikkeling in de detailhandel op de voet te volgen.

Vergelijking

Ook kan met DIS de samenstelling van gelijksoortige winkelcentra met elkaar worden vergeleken. Gecombineerd met kwaliteitsgegevens zoals bereikbaarheid, ligging ten opzichte van consumenten, parkeergelegenheid en de aanwezigheid van toplocatievestigingen, is het mogelijk om met het DIS winkelcentrumkwaliteitsonderzoek uit te voeren. Daarnaast bieden steeds meer bestanden van consumentengegevens de mogelijkheid, om de aard en omvang van het consumentendraagvlak in het verzorgingsgebied erbij te betrekken. Omnidata, Mosaic Systems en Geomarkt-profiel zijn de belangrijkste leveranciers van deze gegevens.

In de nabije toekomst mag worden verwacht, dat tal van andere landelijke informatiesystemen beschikbaar komen die

gekoppeld aan het DIS tot nieuwe producten kunnen leiden. Op het terrein van de GIS-sen kan in dit verband worden gewezen op het Land Use Managementsysteem van RAET B.V., het Geografisch Basisregister en het Ruimtelijk Dataprocessingsysteem (RUDAP) van de Rijksplanologische Dienst, het Perceel- Adres- Plaatscoördinatorenstelsel en het informatiesysteem van Teleatlas.

Reeds afgeronde proefnemingen tonen aan, dat met deze systemen door combinatie van gegevens uit verschillende bronnen, inzichtelijk weergegeven op kaarten en plattegronden, nieuwe toepassingen kunnen worden gecreëerd. Zo is bij een proefneming met het Land Use Management systeem van RAET het centrum van de gemeente Maastricht in kaart gebracht met een aanduiding van aard en omvang van winkellocaties, parkeergarages, voetgangersgebieden, leegstaande panden en belangrijke verkeersaders.

Voor overheden, vestigingsplaatszoekers en bedrijven, die een concurrentieanalyse willen doen vormen dit soort kaarten een waardevol hulpmiddel bij hun onderzoek en analyseactiviteiten. Omvangrijke inventarisatie- en andere onderzoekskosten kunnen hiermee worden vermeden. De gehele ontwikkeling van de voor het DIS relevante informatiesystemen en -techniek overziend is de voorspelling gerechtvaardigd, dat in de komende jaren zich tal van nieuwe informatieproducten voor beleidsondersteunend winkelonderzoek zullen aandienen.

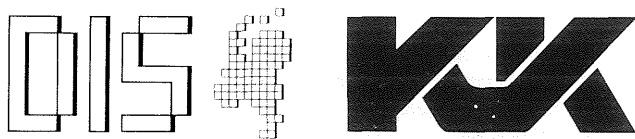
* Landelijk projectleider Distributie Planologisch Informatiesysteem bij de Vereniging van Kamers van Koophandel en Fabrieken.

Advertentie

DIS brengt de winkelvestigingen van Nederland in kaart.

Tot in het detail dat voor u belangrijk is!

Distributie - planologisch Informatie Systeem.

Bel de Kamer van Koophandel in uw regio
of de Vereniging van Kamers van Koophandel en Fabrieken te Woerden,
tel. 03480 - 26274.